

22.5.2026

Lapin matkailuelinkeinon liiton lausunto

Työ- ja elinkeinoministeriön virkapuheenvuoron valmisteluun

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/12247/2026

Lapin matkailuelinkeinon liitto kiittää mahdollisuudesta osallistua työ- ja elinkeinoministeriön virkapuheenvuoron valmisteluun. Pidämme tärkeänä, että matkailu tunnistetaan tulevan hallituskauden valmistelussa nykyistä vahvemmin strategisena, monialaisena vientialana, jolla on merkittävä vaikutus Suomen talouskasvuun, alueiden elinvoimaan, työllisyyteen, investointeihin sekä kansainväliseen kilpailukykyyn.

Alla nostamme esiin matkailun kannalta keskeiset kehittämistarpeet TEM toimialalla tulevalle hallituskaudelle. Lausuntopyynnön mukaisesti tuomme esille ongelman tai haasteen ja siihen ratkaisun.

Elinkeinoelämä uudistuu ja alueiden elinvoima vahvistuu

Haaste/ongelma 1: Matkailua ei ole tunnistettu tarpeeksi vahvasti strategisena vientialana. Matkailu on erityisesti Lapissa keskeinen alueellisen elinvoiman moottori. Se mahdollistaa työpaikkoja, yritystoimintaa, investointeja ja palveluiden säilymistä alueilla, joilla vaihtoehtoisia kasvualoja on rajallisesti.

Lapin näkökulmasta matkailu ei ole vain palveluala, vaan laaja vientiekosysteemi, joka yhdistää liikenteen, majoituksen, ravitsemuksen, kaupan, ohjelmalvelut, kulttuurin, turvallisuuden, rakentamisen, teknologian ja infrastruktuurin. Matkailu tuo Suomeen ulkomaista rahaa samalla tavoin kuin perinteiset vientialat, mutta sen vaikutukset jakautuvat poikkeuksellisen laajasti eri alueille, yrityksille ja toimialoille.

Ratkaisu 1: Matkailun merkitys tulee tunnistaa nykyistä vahvemmin osana Suomen vienti- ja kasvupolitiikkaa. Matkailun kehittämisessä tulee painottaa erityisesti:

- kaiken maksullisen majoituksen rekisteröinnin käyttöönottoa
- kansainvälisen saavutettavuuden kehittämistä
- digitaalisten palveluiden ja matkaketjujen toimivuutta
- Visit Finlandin pitkäjänteistä rahoitusta
- matkailun tietopohjan vahvistamista
- matkailun ja muiden toimialojen välisen yhteistyön vahvistamista.

Suomen tulisi ottaa käyttöön rekisteröintimalli, joka kattaisi kaiken maksullisen majoitustoiminnan. Tämä lisäisi oikeudenmukaista kilpailua, kun viranomaisille olisi tiedossa kaikki maksullista majoitusta myyvät toimijat ja niiden toimintaa ja velvoitteiden täyttämistä voitaisiin valvoa. Majoittajien lisäksi myös kaikki majoittajat pitäisi rekisteröidä, kuten hotelleissa jo nyt tehdään. Majoittajien rekisteröinnin avulla tiedetään ketkä majoituskohteisiin majoittuvat ja vaikeutetaan rikollisen toiminnan tai kansallista turvallisuutta vaarantavan toiminnan harjoittamista. Kaikkien majoittajien rekisteröinnillä tuetaan myös tietoon pohjautuvaa matkailun kehittämistä.

Saavutettavuus on matkailun kasvun kriittinen edellytys. Kansainväliset lentoyhteydet, toimiva lentoasemaverkosto, raideliikenteen kehittäminen, sujuva ja turvallinen tieinfra sekä toimivat matkaketjut ovat välttämättömiä matkailun kasvun mahdollistamiseksi.

Matkailun kehittämisessä tarvitaan nykyistä vahvempaa poikkihallinnollista yhteistyötä. Matkailun kilpailukykyyn vaikuttavat liikennepolitiikka, työvoimapolitiikka, turvallisuus, koulutus, energia, digitalisaatio, aluekehitys ja maankäyttö. Matkailu tulee tunnistaa hallinnonalat ylittävänä kasvualana, jonka kehittäminen edellyttää pitkäjänteistä kansallista koordinaatiota.

Visit Finland tekee tärkeää työtä Suomen matkailuviennin edistämiseksi. Suomi on pieni maa, joka ei ole tarpeeksi tunnettu. Visit Finland tarvitsee vahvaa ja pitkäjänteistä rahoitusta Suomen matkailun edistämiseen.

Ongelma 2: Suunnitteilla oleva matkailijavero heikentää kilpailukykyä. Matkailijaveron sijaan nykyisten verotulojen kohdentamista tulee kehittää.

Ratkaisu 2: Lapin matkailuelinkeinon liitto ei kannata erillisen matkailijaveron käyttöönottoa Suomessa. Matkailu toimii erittäin kilpaillulla kansainvälisellä markkinalla, jossa hinnalla ja matkailukokemuksen sujuvuudella on suuri merkitys. Uudet matkailuun kohdistuvat verot heikentäisivät Suomen kilpailukykyä suhteessa muihin pohjoisiin matkailukohteisiin. Suomessa matkailua verotetaan jo nyt hyvin tiukasti verrattuna muihin EU-maihin. Maat, jotka hyötyvät eniten matkailusta, verottavat matkailua kokonaisuutena vähemmän kuin Suomi, vaikka niissä olisi käytössä matkailijavero. Matkailijaveron käyttöönoton sijaan tärkeämpää olisi suunnata jo nyt matkailusta kertyviä verotuloja matkailualueiden kestävään kehittämiseen.

Matkailu on pitkäjänteisiä investointeja vaativa vientiala. Alueellisesti vaihteleva veromalli lisäisi toimintaympäristön epävarmuutta ja voisi heikentää yritysten investointihalukkuutta juuri niillä alueilla, joilla matkailun kasvupotentiaali on suurin.

Mahdollinen matkailijavero kohdistuisi vain osaan matkailun vaikutuksista eikä tarjoaisi kestävä ratkaisua niiden palveluiden rahoittamiseen, joita matkailijat käyttävät. Lisäksi matkailijaveron toteuttaminen majoituksen yhteydessä voisi vääristää kilpailua virallisten majoitusyritysten ja lyhyt vuokrauksen välillä, ellei kaikkea majoitustoimintaa pystytä rekisteröimään ja valvomaan tasapuolisesti.

Ennen minkään uuden veromallin arviointia tulee ratkaista lyhyt vuokrauksen rekisteröinti, valvonta ja tasapuolinen sääntely. Ilman kattavaa rekisteröintiä matkailijavero kohdistuisi käytännössä helpoimmin valvottaviin, virallisiin majoitusyrityksiin ja jättäisi merkittävän osan majoituskapasiteetista veron ja valvonnan ulkopuolelle.

Matkailu tuottaa jo nykyisin merkittävästi verotuloja valtiolle ja kunnille muun muassa arvonlisäverojen, tuloverojen, yhteisöverojen sekä työnantajamaksujen kautta. Keskustelun painopiste tulisi siirtää uusien verojen luomisesta siihen, miten jo syntyviä verotuloja kohdennetaan nykyistä paremmin matkailualueiden infrastruktuuriin, turvallisuuteen, saavutettavuuteen ja palveluiden ylläpitoon.

2. Työllisyys kasvaa ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

Ongelma 1: Matkailuala on yksi merkittävimmistä työllistäjistä Lapissa. Alan kasvua rajoittavat kuitenkin merkittävästi osaavan työvoiman saatavuus, asuntopula ja julkisen liikenteen vähäisyys.

Ratkaisu 1: Matkailuala on yksi merkittävimmistä työllistäjistä Lapissa. Alan kasvua rajoittavat kuitenkin merkittävästi osaavan työvoiman saatavuus, asuntopula ja julkisen liikenteen vähäisyys.

Työvoiman saatavuuden parantamiseksi tarvitaan:

- valtion osallistumista vuokra-asuntotuotannon vauhdittamiseen matkailukohteissa
- sujuvampia työperäisen maahanmuuton prosesseja
- ympärivuotisen työllisyyden vahvistamista
- koulutuksen ja yritysten tiiviimpää yhteistyötä
- toimivampia liikkumisen ratkaisuja työntekijöille

Matkailu luo työpaikkoja myös välillisesti useille muille toimialoille. Siksi matkailun työllisyysvaikutukset tulee huomioida laajemmin aluekehityksen ja työvoimapolitiikan valmistelussa.